

DARE

Depolarisation Activism for
Resilient Europe

Savremeni izazovi: ONEČIŠĆENJA KOJA UZROKUJU POJEDINCI

Autor: Ana Janković

Croatian Education and Development
Network for the Evolution of
Communication - HERMES
Croatia

Kreisau-Initiative
Kreisau Initiative e.V.
Germany

Open Communication
Serbia

TRANSFORM
Sweden

Western Balkans
Network
Bosnia-Herzegovina

Co-funded by
the European Union

Ovaj projekat sufinansiran je sredstvima Evropske komisije. Stavovi i sadržaj nastavnih planova isključivo su odgovornost njihovih autora i ne odražavaju stavove Evropske komisije ili provedbenih organizacija. Evropska komisija nije odgovorna za bilo kakve posljedice koje proizlaze iz ponovne upotrebe ove publikacije.

Savremeni izazovi: Onečišćenja koja uzrokuju pojedinci

O projektu

Inicijativa 'DARE - Depolarization Activism for Resilient Europe' ('Aktivizam za depolariziranu i snažnu (otpornu) Evropu') pokrenuta je s ciljem stvaranja prostora za kritički pristup učenju te dijalog usmjeren na mlade i njihov aktivizam u području savremenih izazova kao što su polarizacija, radikalizacija, mentalno zdravlje te kršenja ljudskih prava. Obrazovni materijali DARE projekta nastoje ojačati aktivno stanovništvo i evropske vrijednosti te promovirati i osnažiti glasove mladih i njihov građanski angažman. Za više informacija posjetite internet stranicu projekta: www.depolarisation.eu

Teme

- 'Savremeni izazovi' tema - istraživanje složenih savremenih problema koji se često ne obrađuju u školama;
- Problem onečišćenja uzrokovanog pojedincima i šta svako može učiniti kako bi smanjio vlastito štetno djelovanje na okoliš.

Kontekst

Onečišćenje je unošenje štetnih tvari u okoliš i ono sada već predstavlja globalni problem. Iako su urbana područja obično zagađenija od sela, onečišćenje se može proširiti posvuda. Povećana proizvodnja plastike stvara probleme u mnogim područjima našeg društva, doprinosi problemima otpada i zagađenja, utječe na naše zdravlje i prijete našim okeanima i životinjama u divljini.

Ljudska aktivnost najveći je izvor onečišćenja. Šta mi, kao pojedinci, možemo učiniti kako bismo smanjili vlastito zagađenje i pomogli prirodi da ozdravi?

Ciljevi

- podići svijest o svjetskom problemu onečišćenja uzrokovanog ljudskim djelovanjem;
- razviti razumijevanje o posljedicama naših (potrošačkih) izbora;
- osnažiti individualne izbore i radnje koje će smanjiti vlastiti štetan utjecaj na okoliš.

Ishodi učenja

Na kraju časa učenici će moći:

- opisati i objasniti problem ljudskog onečišćenja u svijetu;
- prepoznati i navesti izvore i posljedice onečišćenja;
- analizirati i objasniti koje aktivnosti mogu poduzeti na individualnoj razini kako bi smanjili onečišćenje i štetan utjecaj na okoliš.

Materijal i oprema

laptop
projektor
zvučnici
internet/Wi-Fi
flipchart blok sa papirima i markeri za grupni rad

Trajanje

45 minuta (jedan školski čas)

Tok nastavnog časa

Uvod (5 minuta)

Na početku časa učenici imaju zadatak navesti koji su glavni izvori zagađenja. Nakon toga, učenici trebaju navesti koje su, prema njihovom mišljenju, posljedice tih onečišćenja. Sljedeće bi pitanje, ipak, trebalo istražiti neodgovorna ponašanja ili radnje pojedinaca koje također doprinose onečišćenju.

Konačno, nastavnik najavljuje da je tema današnjega časa onečišćenje koje uzrokuju pojedinci i kako ga smanjiti. Učenici će pažljivo pogledati kratak videozapis, nakon kojeg slijedi rasprava o onome što su vidjeli.

Gledanje kratkog videozapisa Savremeni izazovi: Onečišćenje (5 minuta)

Reproducirajte videozapis učenicima: <https://youtu.be/IMqdeltwP4k>

Kratka rasprava o videozapisu (15 minuta)

Korisna pitanja/zadaci za istraživanje, razmatranje i daljnje razmišljanje:

- Navedite neke izvore onečišćenja koje uzrokuju pojedinci.
- Koje su njegove posljedice?
- U kojim neodgovornim ponašanjima (koja uzrokuju onečišćenja) iz animiranog videozapisa prepoznajete sebe?
- Šta možete napraviti kako biste smanjili onečišćenje? Koje promjene možete uvesti?

"Rješavanje problema onečišćenja koja uzrokuju pojedinci" - grupni rad (20 minuta)

Nasumično podijelite učenike u pet grupa (optimalno je 5 učenika po grupi ali moguće je i više i manje, prema potrebi) i dajte im jedan papir iz flipchart bloka i markere za prezentaciju. Svaka grupa imat će odvojen problem koji će morati riješiti odgovaranjem na sljedeća dva pitanja:

1. Zašto ovakvo ponašanje predstavlja problem (koje su posljedice za okoliš)?
2. Koju biste promjenu ili prilagodbu pojedinca predložili kako bi se ovaj problem riješio/poboljšao?

"Rješavanje problema onečišćenja koja uzrokuju pojedinci" - nastavak grupnog rada

Svaka grupa ima 10 minuta za raspravu o izazovu/problemu koji im je dodijeljen te za izradu prezentacije.

Izazovi/problemi:

Grupa 1: Kupujemo više odjeće nego što nam je potrebno, a to znači da puno odjeće završi na odlagalištima otpada. Modna industrija jedan je od najvećih zagađivača okoliša. Kako možemo smanjiti količinu odjeće koju kupujemo (i bacamo)?

Grupa 2: Primijetili ste velike količine smeća oko svoje škole ili u gradskom parku. Kako možete motivirati svoje sugrađane da ne bacaju otpatke svuda, nego u za to predviđene kante?

Grupa 3: Privatna domaćinstva redovno proizvode velike količine otpada. Šta možete poduzeti kako biste vi i vaša porodica smanjili količinu otpada koju proizvodite?

Grupa 4: Redovno trošimo previše energije (da ne spominjemo da su troškovi električne energije znatno porasli u zadnje vrijeme). Šta možete vi lično, ali i cijelo vaše domaćinstvo, poduzeti kako biste smanjili potrošnju električne energije?

Grupa 5: Redovno trošimo previše vode, iako znamo da se zalihe pitke vode u nekim državama smanjuju. Šta možete napraviti kako biste smanjili količinu vode koju koristite?

Grupa 6: Prezentuju svoja rješenja (2 min. po grupi). Nakon svake prezentacije ostali učenici postavljaju pitanja, nude svoje prijedloge i povratne informacije.

Izvori

- Projekat DARE, nastavni planovi, dodatni materijali i videozapisi koji se nalaze na internet stranici projekta: www.depolarisation.eu ili www.resilienteurope.eu
- Više o načinima smanjenja zagađenja zraka na internet stranici Svjetske zdravstvene organizacije: www.who.int/news-room/spotlight/how-air-pollution-is-destroying-our-health/10-ways-you-can-fight-air-pollution
- Više o onečišćenju uopšteno: How To Prevent Pollution | 25 Ways to Reduce Pollution www.consumernotice.org/environmental/pollution-reduction/

Adaptacija aktivnosti za nastavu na daljinu

Ove aktivnosti lako se provode u online okruženju. Za grupni rad potrebno je otvoriti sobe za pojedinačne razgovore. Nakon izrade prezentacija, grupe predstavljaju svoje rezultate u zajedničkom prostoru, gdje se odvija i razredna rasprava.

Vrednovanje

Svrha ove lekcije je osvijestiti i edukovati učenike o pojedinačnim mjerama i radnjama koje mogu poduzeti kako bi smanjili vlastiti štetan utjecaj na okoliš. Prva domaća zadaća može se vrednovati kroz kvalitetu sadržaja prezentacije. Druga domaća zadaća može se vrednovati u smislu učestvovanja i aktivnog angažmana učenika.

Ideje za domaću zadaću

- 1. ideja za domaću zadaću: Učenici mogu istražiti lokalne organizacije koje se bave ovom problematikom te volontirati ili pratiti njihov rad kako bi saznali više o toj temi. Na primjer, mogu istražiti postoje li kolektivne akcije čišćenja zelenih površina ili obala rijeka. Mogu se informisati o lokalnim mogućnostima reciklaže i kako se realizuju. Svoja otkrića trebaju prezentovati kolegama iz razreda.
- 2. ideja za domaću zadaću: Učenici mogu organizovati događaj na lokalnom nivou (u svojoj školi ili opštini) sa ciljem podizanja svijesti o ovom problemu, gdje mogu informisati građane šta se može učiniti i koje su mogućnosti za smanjenje onečišćenja izazvanog djelovanjem pojedinca u njihovom gradu/mjestu.